

The Application of Buddhadhamma to Enhance Political Socialization in Democratic System among High School Students of Thung Saliam District, Sukhothai Province

การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการกล่อมเกลาทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย

Received: Jul 30, 2025

Revised: Sep 1, 2025

Accepted: Sep 5, 2025

Phra Narong Phāsuko (Khrueakkham) (พระณรงค์ ภาสโก (เครือคำ))*

Phrae Buddhist College, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

วิทยาลัยสงฆ์แพร่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Somjit Konwong (สมจิต ขอนวงศ์)

Phrae Buddhist College, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

วิทยาลัยสงฆ์แพร่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Phrakru Soponkittibundit (พระครูโสภณกิตติบัณฑิต)

Phrae Buddhist College, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

วิทยาลัยสงฆ์แพร่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

*Corresponding Author Email: narong252120@gmail.com

Abstract

This study aimed to 1. explore the level of political socialization in democratic system of high school students of Thung Saliam district, Sukhothai province; 2. investigate factors influencing their political socialization in democratic system; and 3. study the integration of Sucarita (good conduct) for political socialization that affects them. The research employed a mixed-methods research, The sample size of 271, Data analysis involved calculating frequency, percentage, mean, standard deviation, and performing stepwise multiple regression analysis The qualitative research, was used in-depth interviews were conducted with 9 key informants.

The results were as follows.

1. High school students in Thung Saliam district demonstrated a high level of political socialization in democratic system.
2. Sucarita (good conduct) could explain 46 percent ($R^2 = 0.678$) of high school students' political socialization in democratic system.
3. The integration of Sucarita (good conduct) to enhance high school students' political

socialization in democratic system comprised the following elements. Kāya–sucarita (good conduct in act): It refers to political expression in democratic system that prioritizes individual political rights. Vacī–sucarita (good conduct in word): It involves the expression of opinions in democratic political discourse that promotes unity. Mano–sucarita (good conduct in thought): It focuses on cultivating democratic citizenship by enabling individuals to critically distinguish morally correct and incorrect actions. Hence, enhancing political socialization in democratic system requires the following key principles: providing a platform for open exchange of ideas, promoting collaborative policy–making, ensuring equal and respectful treatment, and safeguarding students' rights and freedoms through transparent and verifiable processes.

Keywords: Buddhist principles; Political socialization; Democratic system

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ระดับการกล่อมเกลาทางการเมืองในระบบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย 2. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการกล่อมเกลาทางการเมืองในระบบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย 3. การประยุกต์หลักสุจริตธรรมเพื่อการกล่อมเกลาทางการเมืองในระบบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 271 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาความถี่ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิธีการหาค่าถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูปหรือคน

ผลการศึกษาพบว่า

1. ระดับการกล่อมเกลาทางการเมืองในระบบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก
2. หลักสุจริตธรรมส่งผลกระทบต่อการกล่อมเกลาทางการเมืองในระบบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ร้อยละ (Y) ได้ร้อยละ 46.00 ($R^2 = 0.678$)
3. การประยุกต์หลักสุจริตธรรมเพื่อส่งเสริมการกล่อมเกลาทางการเมืองในระบบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย พบว่า กายสุจริต การแสดงออกทางการเมืองในระบบอบประชาธิปไตยให้ความสำคัญกับสิทธิทางการเมืองของตนเอง วจีสุจริต การแสดงออกทางความคิดเห็นในการสนทนาทางการเมืองตามระบบอบประชาธิปไตย ส่งเสริมความสามัคคี มโนสุจริต การปลูกฝังจิตสำนึกของความเป็นพลเมืองในระบบอบประชาธิปไตย สามารถแยกแยะได้ว่าสิ่งใดถูกสิ่งใดผิดด้วย ดังนั้น การส่งเสริมการกล่อมเกลาทางการเมืองในระบบ

ประชาธิปไตย ด้วยการเปิดพื้นที่ในการรับฟังความคิดเห็น สนับสนุนการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายร่วมกัน และการประพฤตติปฏิบัติต่อกันด้วยความเสมอภาค เคารพสิทธิและเสรีภาพของนักเรียน ไม่ให้ถูกละเมิด มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้

คำสำคัญ: หลักพุทธธรรม; การกล่อมเกลากิจการการเมือง; ระบอบประชาธิปไตย

บทนำ

ประเทศไทยเป็นชาติที่มีความเก่าแก่และมีประวัติศาสตร์ทางวัฒนธรรมที่ยาวนานได้มีการพัฒนารูปแบบการปกครองให้เหมาะสมกับบริบทของบ้านเมืองในแต่ละยุคสมัย เดิมทีประเทศไทยปกครองด้วยระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ซึ่งเป็นการปกครองที่พระมหากษัตริย์ทรงมีอำนาจสูงสุดและเด็ดขาดในการบริหารราชการแผ่นดินต่อมา ประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการปกครองมาเป็นระบอบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งใช้รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดในการบริหารประเทศ ปัจจุบันประเทศไทยใช้รัฐธรรมนูญฉบับปี พุทธศักราช 2560 เป็นกรอบในการดำเนินการเลือกตั้งและจัดระเบียบทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และยังคงใช้ระบอบนี้สืบต่อมาจนถึงปัจจุบัน (ชาญวิทย์ เกษตรศิริ และคณะ, 2552) โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประชาธิปไตย โดยเน้นการเรียนรู้หลักการและแนวคิดพื้นฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยเฉพาะหลักอำนาจอธิปไตยของประชาชนในรัฐ ซึ่งถือเป็นที่มาของอำนาจทั้งปวง รวมถึงหลักความเสมอภาค สิทธิเสรีภาพ หลักนิติธรรม หลักเหตุผล หลักการยึดเสียงข้างมาก และหลักการประนีประนอม (แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย, 2567)

จากการศึกษาสภาพปัญหาของการพัฒนาศักยภาพความเป็นพลเมืองนั้น ในด้านการเคารพสิทธิผู้อื่น การเคารพความแตกต่าง และการเคารพความเสมอภาคนั้น พบว่าส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจ และจิตสำนึก สิทธิของตนเอง และสิทธิของผู้อื่น ทำอะไรมักตามใจตัวเองเป็นหลัก ไม่ค่อยคำนึงถึงสิทธิ และความรู้สึกผู้อื่น เก็บความรู้สึก และความต้องการของตนเอง โดยไม่แสดงออก ไม่ค่อยคำนึง กฎระเบียบ และเหตุผล และคิดว่าคนอื่นก็ไม่ควรเข้ามายุ่งเกี่ยวกับสิ่งที่ตนเองทำถือเป็นเรื่องส่วนตัว เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าส่วนรวม ส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจไม่ค่อยสนใจข้อปฏิบัติ และเหตุผลของข้อกฎหมาย (วิศาล ศรีมหาโร และคณะ, 2563) ดังนั้น จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ควรนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมความกล่อมเกลากิจการการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนให้มีพฤติกรรมทางการเมืองที่ถูกต้องตามหลักความเป็นพลเมือง ได้แก่ หลักสุจริตธรรม ได้แก่ ความสุจริตทางกาย ความสุจริตทางวาจา และความสุจริตทางใจ (พระพรหมคุณาภรณ์, 2557 : 456) และเป็นแนวทางการส่งเสริมการกล่อมเกลากิจการการเมือง

ตามระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการกล่อมเกลາทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการกล่อมเกลາทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย
3. เพื่อนำเสนอการประยุกต์หลักสุจริตธรรมเพื่อการกล่อมเกลາทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการกล่อมเกลາทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย” ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประยุกต์

การประยุกต์เป็นการนำทฤษฎี หลักการ กฎเกณฑ์ แนวคิดเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในภาคปฏิบัติ โดยเฉพาะในศาสตร์สาขาวิชาต่าง ๆ มักมีการประยุกต์ภาคทฤษฎีสู่ภาคปฏิบัติ เพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้จริงในการแก้ไขปัญหา และการพัฒนาในรูปแบบต่าง ๆ เป็นการนำสิ่งหนึ่ง หรือแนวคิดหนึ่ง มาปรับใช้เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจง (สุเมธ อัครนิลศรี, 2547: 338) จึงแตกต่างจากการลอกเลียนแบบ ซึ่งเป็นการนำสิ่งที่อยู่ในบริบทหนึ่ง มาใช้ในอีกบริบทหนึ่งทั้งหลักการ วิธีการ และรูปแบบ โดยไม่คำนึงถึงความเหมาะสมในบริบทที่แตกต่างกัน คนที่คิดเชิงประยุกต์ได้ดีจะสามารถสิ่งหนึ่งมาใช้แก้ปัญหที่เกิดขึ้นได้อย่างลงตัว โดยคำนึงถึงสภาพความเป็นจริงในขณะนั้นการนำบางสิ่งมาใช้ประโยชน์ โดยปรับใช้อย่างเหมาะสมกับสถานะ ที่เฉพาะเจาะจงบางสิ่งที่น่าสนใจ อาจเป็นทฤษฎี หลักการ แนวคิด หรือความรู้ เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งและนำมาใช้ประโยชน์ในภาคปฏิบัติ (สมชาติ โตรักษา, 2558: 130)

ดังนั้นการประยุกต์คือการนำบางสิ่งมาใช้ประโยชน์ แล้วนำมาปรับประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมแล้วปรับให้เข้ากับ บริบทแวดล้อมที่เป็นอยู่ในด้าน กิจกรรมงานของตน องค์การ หมู่คณะ หรือชุมชน การนำภาคทฤษฎี สู่การปฏิบัติ หลักการจัดการมาใช้ในชีวิตประจำวันหรือ การนำความรู้ในวิทยาการต่าง ๆ มาปรับใช้ให้เป็นประโยชน์ มาเป็นแนวทางในการดำเนินงานหรือปฏิบัติงาน ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลภายในชุมชน องค์การ สถานะแวดล้อม และสิ่งที่เกี่ยวข้องได้อย่างกลมกลืน ซึ่งหลักการหรือแนวคิด ทฤษฎีในการประยุกต์หรือปรับใช้มุ่งเน้นการพัฒนาตนเอง และการนำบางสิ่งมาใช้ประโยชน์

ให้อย่างเหมาะสม เพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้จริง ในการแก้ปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการกล่อมเกลາทางการเมือง

การกล่อมเกลาทางการเมือง หมายถึง กระบวนการที่ช่วยให้มี การถ่ายทอดวัฒนธรรมทางการเมืองหรือความโน้มเอียงทางการเมืองซึ่งได้แก่ ความรู้ทัศนคติบรรทัดฐาน และค่านิยมทางการเมืองของคนรุ่นหนึ่งไปยังคนอีกรุ่นหนึ่ง ในสังคมช่วยให้ระบบการเมืองแต่ละระบบปรับตัวตรงอยู่ต่อไปได้นอกจากนี้ยังหมายถึงกระบวนการที่บุคคลได้เรียนรู้แบบแผน พฤติกรรม และอุปนิสัยในทางที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการเมืองโดยผ่านทางสื่อกลางต่าง ๆ ของสังคม และที่สำคัญการกล่อมเกลาทางการเมืองยังหมายถึงกระบวนการที่เกิดขึ้นนอกสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจสังคม และวัฒนธรรมของสังคมที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิกอยู่ (เกรียงไกร ทองจิตติ, 2560: 14)

การขัดเกล่า เป็นกระบวนการเรียนรู้ทางสังคม ที่บุคคลในสังคมได้อบรมสั่งสอนถ่ายทอดและปลูกฝังวัฒนธรรมต่าง ๆ ของสังคมให้สมาชิกรุ่นต่อ ๆ ไป ได้ประพฤติปฏิบัติการขัดเกล่าเป็นกระบวนการทางสังคมกับทางจิตวิทยาที่มีผลทำให้บุคคลมีบุคลิก ตามแนวทางที่สังคมต้องการ เด็กที่เกิดมาจะต้องได้รับการอบรมสั่งสอนให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม เพื่อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น รู้จักปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมได้อย่างเหมาะสม(พิชิต กันยาวรรณ และธรรมนิตย์ วราภรณ์, 2560 : 180) การกล่อมเกล่าถือเป็นการฝึก การอบรมสั่งสอน การจัดสภาพแวดล้อมให้เกิดพฤติกรรมและความรู้สึกนึกคิดไปในทิศทางที่ดีเป็นการปลูกฝังระเบียบวินัยเป็นพื้นฐานของมนุษย์ในการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ (สุชล เพ็งพันธุ์, 2562: 38)

ดังนั้นการกล่อมเกลาทางการเมืองการกล่อมเกลาทางสังคมเป็นการเรียนรู้ทางการเมืองโดยตรงและโดยอ้อมซึ่งมีอิทธิพล ต่างกัน การเรียนรู้โดยทางอ้อมจะมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ทางการเมืองมากกว่าทางตรงเพราะสามารถ ทำได้โดยตัวการหลายตัวการเป็นกระบวนการอบรมกล่อมเกล่า และปลูกฝังความเชื่อค่านิยมทาง การเมือง โดยผ่านสถาบันครอบครัวหรือสถาบันการศึกษาซึ่งสัมพันธ์กันใกล้ชิดกับการสร้างวัฒนธรรม ทางการเมืองของสังคมองค์ประกอบของการกล่อมเกลาทางสังคมเป็นการเรียนรู้ทางการเมืองโดยตรงและโดยอ้อมซึ่งมีอิทธิพล ต่างกัน การเรียนรู้โดยทางอ้อมจะมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ทางการเมืองมากกว่าทางตรง เช่น สถาบันครอบครัว โรงเรียน กลุ่มเพื่อน การอบรมสั่งสอนสิ่งต่าง ๆ ให้กับลูกจากวัยเด็กไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ กล่าวคือ ในระดับมูลฐานของการเรียนรู้เด็กจะมีการเรียนรู้ในด้านความรู้สึกผูกพัน การพูดหรือมารยาทต่าง ๆ

3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประชาธิปไตย

ประชาธิปไตย หมายถึง การปกครองโดยหมู่ชนหรือประชาชน ประชาธิปไตยอาจแยก ออกเป็น 2 คำคือ “ประชา” หมายถึง“ประชาชน” อำนาจอธิปไตย หมายถึง “อำนาจสูงสุดของแผ่นดิน” เมื่อรวมกันจึงหมายถึง “การปกครองที่อำนาจสูงสุดเป็นของประชาชนหรือมาจาก ประชาชน” ประชาธิปไตย จึงมีความหมายทั้งในรูปแบบและหลักในการปกครองตลอดถึงการ ดำรงชีวิตร่วมกันของมนุษย์ ในแง่ของการปกครอง มุ่งถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนด นโยบาย อันเกี่ยวกับ

ประโยชน์ส่วนตน และส่วนรวมในแง่ของการดำรงชีวิต (ศิลปวิชญ์ น้อยสมมิตร, 2561: 115) ระบอบประชาธิปไตย หมายถึงระบอบการปกครองที่อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนประชาชนมีสิทธิเสรีภาพโดยอาศัยหลักการของการแบ่งแยกอำนาจ และหลักการที่ว่าด้วยความถูกต้องตามกฎหมาย (วัฒนชัย ศิริญาณ และชัยรัตน์ มาสอน, 2561 : 158) ประชาธิปไตย”พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 บัญญัติคำว่า “ประชาธิปไตย” ภายใต้หัวเรื่อง “ประชา” โดยระบุว่า “ประชาธิปไตย” หมายถึงระบอบ การปกครองที่ถือมติปวงชนเป็นใหญ่การถือเสียงข้างมากเป็นใหญ่ “ประชาธิปไตย” แปลจากคำ ภาษาอังกฤษว่า “Democracy” ซึ่งนำมาจากภาษากรีกโบราณว่า “Demokratia” ซึ่งคำว่า “Demokratia” มาจากการผสมของคำว่า Demos ซึ่งแปลว่าประชาชน และคำว่า Kratein หรือ Kratos แปลว่า ปกครอง ดังนั้นคำรากศัพท์ดั้งเดิม Democratia หรือ Democracy (พระครูอุดมเจติยารักษ์, 2561: 39)

ดังนั้นระบอบประชาธิปไตยคือการปกครองที่มีหลักการพื้นฐานแบบประชาธิปไตยที่ครอบคลุมความเป็นอยู่ของประชาชน ความไว้วางใจที่ประชาชนมีต่อระบบการเมืองการปกครอง ความต้องการของประชาชนได้รับการตอบสนองเป็นอย่างดี ประชาธิปไตยเป็นความคิดเป็นปรัชญา ทฤษฎี หรืออุดมการณ์ทางการเมือง รู้จักใช้เหตุ และผล ความเสมอภาค หรือความเท่าเทียมกัน การเคารพสิทธิเสรีภาพ และกฎกติกาของสังคมที่เป็นธรรม รับผิดชอบต่อตนเองผู้อื่นและสังคม ประชาชนเกิดความผาสุกตลอดไป

4. หลักสุจริตธรรม

การที่จะเป็นคนมีศีลธรรม มีความประพฤติที่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม มีความประพฤติดีปฏิบัติชอบด้วย 3 ประการ คือ (1) มีความสุจริตทางกาย ทำสิ่งที่ดีงามถูกต้อง ประพฤติชอบด้วยกาย (2) มีความสุจริตทางวาจา พูดสิ่งที่ดีงามถูกต้อง ประพฤติชอบด้วยวาจา (3) ความสุจริตทางใจ คิดสิ่งที่ดีงามถูกต้อง ประพฤติชอบด้วยใจ ทั้ง 3 ประการ เรียกว่า สุจริตธรรม (สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป. อ. ปยุตฺโต), 2565: 27) เพราะสุจริตเป็นพื้นฐานในการประพฤติชอบตามคลองธรรม ประพฤติด้วยตั้งใจดี ประพฤติซื่อตรง สุจริตเป็นสิ่งที่จับต้องไม่ได้และเป็นนามธรรม ไม่มีความหมายเฉพาะทางเทคนิคหรือคากัดความตามบทบัญญัติกฎหมายแต่ประการใด ชอบเขตความเชื่อโดยสุจริตได้แก่สิ่งที่ไม่ประสงค์มุ่งร้ายและไม่ประสงค์ที่จะไปฉ้อฉลบุคคลใดหรือการไปแสวงหาเอาเปรียบคนอื่น เพราะเขาขาดความสำนึก ดังนั้นจึงเห็นว่าความสุจริตของบุคคลแต่ละคน จึงเป็นความคิดส่วนตัวของแต่ละคนซึ่งเป็นเรื่องสภาพในจิตใจของบุคคลนั้น (ราชบัณฑิตยสถาน, 2540: 564)

ดังนั้น การส่งเสริมการกล่อมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยเป็นสิ่งสำคัญซึ่งเป็นหลัก การศึกษาเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความเชื่อหรือค่านิยมจะนำไปสู่การพัฒนาให้กับบุคคลได้เข้าไปมีบทบาท ทางการเมืองในทางพระพุทธศาสนา ซึ่งมีหลักธรรมอันหนึ่งที่สามารถนำมาประยุกต์กับการส่งเสริมการกล่อมเกลางานการเมืองในระบบประชาธิปไตย หลักสุจริตธรรม 3 กายสุจริต (ประพฤติชอบด้วยกาย), ในวจีสุจริต (ประพฤติชอบด้วยวาจา) ในมโนสุจริต (ประพฤติชอบด้วยใจ),

จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงอยู่ของสังคม มีศีลธรรมเกรงกลัวต่อผลของบาปกรรม สังคมนั้นก็จะมีแต่ความสุขความสงบและความเจริญ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการกล่อมเกลาทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย” เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Reserch) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Reserch) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย โดยกำหนดเฉพาะนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย จำนวน 830 คน

2.1) กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) ได้มาจากการสุ่มเลือกนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายปีที่ 4 – 6 ในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัยจำนวน 830 คน นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ได้นักเรียนจากการสุ่มตัวอย่างจากสูตรของ ทาโร ยามานะ (Taro Yamane, 1973) จำนวน 271 คน

2.2) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ได้แก่การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทำการคัดเลือกแบบเจาะจง แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม 1) กลุ่มผู้ปฏิบัติงานด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 2 รูป 2) กลุ่มนักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 2 คน คน 3) กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 3 คน 4) กลุ่มกลุ่มผู้ปกครองของนักเรียน จำนวน 2 คน ทั้งหมดจำนวน 9 รูปหรือคน

3. รูปแบบการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยการสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดที่ได้กำหนดไว้โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับหลักสุจริตธรรม จำนวน 15 ข้อ ตอนที่ 3 การกล่อมเกลาทางการเมืองของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ทั้ง 4 ด้าน จำนวน 25 ข้อ โดยคำถามในตอนที่ 2 และตอนที่ 3 มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Likert Scale) ตอนที่ 4 แบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended Questionnaire)

4. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้ 1) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาถึง รายละเอียดต่าง ๆ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย 3) ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาในการสร้างแบบสอบถาม 4) สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล 5) นำเสนอร่างแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข 6) นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้ (Try out) กับประชาชนที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (Reliability) 7) นำเครื่องมือที่ได้จากการไปทดลองแจก (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 ชุด มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา 8) จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับจริง แล้วนำไปแจกกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย 9) รวบรวมแบบสอบถาม แล้วนำมาวิเคราะห์การวิจัยเชิงคุณภาพ การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยใช้แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการส่งเสริมหลักสุจริตธรรม กับการกล่อมเกลากองการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอทุ่งเสลี่ยมจังหวัดสุโขทัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย “การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการกล่อมเกลากองการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย” นักวิจัยจึงนำเสนอผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

ผลการวิจัยจากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ระดับความคิดเห็นหลักสุจริตธรรมกับระดับการกล่อมเกลากองการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย

1. ระดับการกล่อมเกลากองการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานหลักสุจริตธรรม โดยภาพรวม

หลักสุจริตธรรม	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านกายสุจริต ความประพฤติชอบด้วยกาย	3.94	0.56	มาก
2. ด้านวาจสุจริต ความประพฤติชอบด้วยวาจา	3.80	0.59	มาก
3. ด้านมโนสุจริต ความประพฤติชอบด้วยใจ	4.28	0.48	มาก
รวม	4.12	0.63	มาก

พบว่า หลักระบุจริตรธรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ มโนสุจริต ความประพฤติชอบด้วยใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ด้านกายสุจริต ความประพฤติชอบด้วยกาย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านวจีสุจริต ความประพฤติชอบด้วยวาจา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

2. ระดับความคิดเห็นการกล่อมเกลாதองการเมืองในระบบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการกล่อมเกลาทองการเมืองโดยภาพรวม

การกล่อมเกลาทองการเมือง	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านสถาบันครอบครัว	3.56	0.69	มาก
2. ด้านสถาบันการศึกษา	3.98	0.59	มาก
3. ด้านชุมชน และกลุ่มเพื่อน	3.71	0.62	มาก
4. ด้านสถาบันศาสนา	4.12	0.63	มาก
รวม	3.84	0.53	มาก

พบว่า ระดับการกล่อมเกลาทองการเมือง โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านสถาบันศาสนา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ด้านสถาบันการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านชุมชนและกลุ่มเพื่อน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านสถาบันครอบครัว มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ผลการวิจัยจากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกล่อมเกลาทองการเมืองในระบบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย พบว่าโดยภาพรวมปัจจัยที่ส่งผลอยู่ในระดับมาก ($r=0.678^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กล่าวคือนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย มีหลักสุจริตธรรมจะส่งผลต่อระดับการกล่อมเกลาทองการเมืองมากขึ้น ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 หลักสุจริตธรรมที่ส่งเสริมการกล่อมเกลາทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย

ตัวแปรหลักสุจริตธรรม	B	Std. Error	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	.910	.207		4.403**	.000
วจีสุจริต	.333	.054	.375	6.157**	.000
มโนสุจริต	.224	.056	.229	4.052**	.000
กายสุจริต	.179	.056	.191	3.203**	.002

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางสรุปได้ว่า หลักสุจริตธรรม ส่งผลต่อการกล่อมเกลາทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอทุ่งเสลี่ยม ทั้ง 3 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยเรียงลำดับตามสมการ ดังนี้ คือ ด้านวจีสุจริต ด้านมโนสุจริต ด้านกายสุจริต หลักสุจริตธรรม โดยเรียงลำดับตามสมการ ดังนี้ คือ ด้านวจีสุจริต ด้านมโนสุจริต ด้านกายสุจริต

ผลการวิจัยจากวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า การกล่อมเกลາทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย พบว่า นักเรียนปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับเคารพกฎหมาย และหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อสร้างความมั่นคง และความไว้วางใจในระบบการเมือง หลีกเลี่ยงการกระทำผิดกฎหมาย เช่น การใช้ความรุนแรง การทุจริต หรือการบิดเบือนความจริง สนับสนุนสิทธิเสรีภาพผู้อื่น และเคารพสิทธิของผู้อื่น ความประพฤติชอบด้วยวาจา นักเรียนไม่กล่าวร้ายกับบุคคลที่มีความคิดเห็นแตกต่างจากตนเอง พุดสร้างเชื่อมั่นเกี่ยวกับการเมืองแบบประชาธิปไตย พุดในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม ไม่พุดส่อเสียดยุยงสร้างความแตกแยก และส่งเสริมความสามัคคี นักเรียนเป็นคนรู้จักให้อภัย ไม่พยายามปกป้องร้ายมีจิตสำนึกในคุณธรรมความดีงามแยกแยะได้ว่าสิ่งใดถูก สิ่งใดผิดด้วยการ ไตร่ตรอง ใคร่ครวญ แสดงออกในอุดมการณ์ทางการเมืองของตนเอง อย่างมีเหตุ และผลมีจิตสำนึกในการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัย “การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการกล่อมเกลາทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย” นักวิจัยจึงนำผลการศึกษามาอภิปราย ดังต่อไปนี้

จากผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 1 ระดับการปฏิบัติหลักสุจริตธรรมกับการกล่อมเกล่าทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านการได้รับความรู้ในการปฏิบัติตามตามระบอบประชาธิปไตยอย่างเคร่งครัดแก่บุคคลในครอบครัวการได้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนอย่างเคร่งครัด การให้ความสำคัญกับสิทธิ และหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ เช่น การอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น ไม่เบียดเบียนคนในสังคมการได้รับการปลูกฝังหน้าที่พลเมืองให้เล็งเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตนการเข้าร่วมอบรมกิจกรรมทุกครั้งที่เกี่ยวข้องกับประชาธิปไตย แก่บุคคล ใกล้เคียงกับศาสนา (จำรัส บุตดาพงษ์, 2563) ความไม่กล่าวร้ายกับบุคคลที่มีความคิดเห็นแตกต่างจากตนเอง การพูดสร้างความเชื่อมั่นเกี่ยวกับการเมืองแบบประชาธิปไตยให้กับผู้อื่นการมีจิตสำนึกในการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยการเคารพหลักความเสมอภาคกับผู้อื่น ไม่แบ่งแยก การแต่งกายชาติ วรรณะ สีผิว และภาษาการยอมรับในความคิดเห็นความแตกต่างทางการเมืองของบุคคลอื่นได้ (พระมหานรินทร์ สุรบุญโญ (เอมพันธ์), 2563)

จากผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการกล่อมเกล่าทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ด้านปัจจัยที่ส่งผลระดับมาก ($r=0.678^{**}$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นักเรียนปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับเคร่งครัดกฎหมาย และหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อสร้างความมั่นคง และความไว้วางใจในระบบการเมือง หลีกเลี่ยงการกระทำผิดกฎหมาย การใช้ความรุนแรง การทุจริต หรือการบิดเบือนความจริง สนับสนุนสิทธิเสรีภาพผู้อื่น และเคารพสิทธิของผู้อื่น (เสาวนุช ศิริมาลัยรักษ์, 2560) ความประพฤติชอบด้วยวาจา นักเรียนไม่กล่าวร้ายกับบุคคลที่มีความคิดเห็นแตกต่างจากตนเอง พูดสร้างความเชื่อมั่นเกี่ยวกับการเมืองแบบประชาธิปไตย พูดในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม ไม่พูดส่อเสียดยุยงสร้างความแตกแยก และส่งเสริมความสามัคคี นักเรียนเป็นคนรู้จักให้อภัย ไม่พยายามปกป้องร้ายมีจิตสำนึกในคุณธรรมความดีงามแยกแยะได้ว่าสิ่งใดถูกสิ่งใดผิดด้วยการ ไตร่ตรอง ไคร่ครวญ แสดงออกในอุดมการณ์ทางการเมืองของตนเอง อย่างมีเหตุ และผลมีจิตสำนึกในการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย (ศราวุธ บินหมัดหนี่ และคณะ, 2566)

จากผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 3 การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการกล่อมเกล่าทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย การวางตนให้เหมาะสมกับความเป็นคนชื่อสัตย์ในการดำเนินชีวิตทางการเมืองที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ให้นักเรียนเห็นความสำคัญของพฤติกรรมชอบธรรมต่อการพัฒนาประชาธิปไตย การบ้านที่เกี่ยวกับชุมชน ให้นักเรียนทำกิจกรรมศึกษาชุมชน การให้ความร่วมมือ ในการใช้สิทธิของตนเองของนักเรียน เมื่อรู้ว่าตนเองสามารถใช้สิทธิได้สมบูรณ์ ทั้งนี้การแสดงออกต้องเป็นไปตามครรลองครองธรรม เพื่อประชาธิปไตยในชุมชน (พระมานะ อภิวิฑูฒโน, และคณะ, 2567)

การส่งเสริมประชาธิปไตยด้วยความซื่อสัตย์ การใช้วาจาเพื่อสร้างความร่วมมือ ผูกให้นักเรียนพูดในลักษณะที่ส่งเสริมความร่วมมือและความสามัคคีในหมู่คณะ ไม่พูดเท็จ ไม่พูดส่อเสียดยุแหยง ไม่พูดคำหยาบ ไม่พูดเพ้อเจ้อ พูดคำที่เป็นสุภาษิตที่นับถือ กระตุ้นให้นักเรียนคิดคำพูดหรือข้อความที่ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย และเผยแพร่ในโรงเรียนหรือชุมชน (พระมหาสมคิด สมุณโน, และคณะ, 2564) การพัฒนาอารมณ์ และจิตใจเพื่อป้องกันความขัดแย้ง ว่าการตัดสินใจหรือความคิดแต่ละครั้งส่งผลต่อส่วนรวมอย่างไร ปลูกฝังความคิดที่เป็นกลาง และเคารพสิทธิของผู้อื่น โดยเน้นการรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง และหลีกเลี่ยงการใช้ถ้อยคำรุนแรง แสดงความคิดเห็นต่อประเด็นสาธารณะ เช่น การดูแลสิ่งแวดล้อมหรือการพัฒนาชุมชน ผ่านการพูดคุยในชั้นเรียนยึดมั่นในคุณธรรม มีความตั้งใจที่จะสนับสนุนความถูกต้อง และเป็นธรรมไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งด้วยอคติ หรือผลประโยชน์ส่วนตัว เคารพสิทธิ และศักดิ์ศรีของผู้อื่น (ณัฐพร มุลมาตย์และคณะ, 2567)

องค์ความรู้จากการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง “การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการกล่อมเกลากิจกรรมการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย” โดยนำหลักสุจริตธรรม คือเป็นหลักธรรมหนึ่งที่เหมาะสมสำหรับนำมาใช้ร่วมกับการพัฒนานักเรียนเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาที่จะช่วยให้เกิดการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน และเพื่อให้เกิดความระลึกรู้ถึงต่อกันจึงสังเคราะห์องค์ความรู้เป็น NARONG MODEL ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับการวิจัย

ที่มา: (พระณรงค์ ฝาสุโก (เครือคำ))

จากภาพที่ 1 นักวิจัยได้ศึกษาและเสนอองค์ความรู้ที่ได้รับการวิจัยซึ่งอธิบายได้ดังนี้

1) N = Negotiation การเจรจา และการรับฟังความคิดเห็น ส่งเสริมให้นักเรียน ฝ่ายบริหาร และครูสามารถเจรจา และแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี รับฟังความคิดเห็น เช่น แบบสำรวจ ห้องสนทนา หรือเวทีอภิปราย

2) A = Accountability ความรับผิดชอบ และความโปร่งใสผู้บริหาร ครู และนักเรียนต้องมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ของตนเอง รายงานผลการดำเนินงานของสถานักเรียนต่อเพื่อนนักเรียนอย่าง

โปร่งใส มีระบบตรวจสอบ และประเมินผล

3) R = Rights สิทธิ และเสรีภาพของนักเรียน ส่งเสริมให้ทุกคนมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น โดยไม่ถูกกดดันมีการเรียนการสอน เรื่องสิทธิพลเมือง

4) O = Openness ความเปิดกว้าง และการมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎระเบียบ และนโยบายของโรงเรียน

5) N – Non-discrimination ความเสมอภาค และการไม่เลือกปฏิบัติ โรงเรียนต้องไม่เลือกปฏิบัติต่อนักเรียนทุกคน ไม่ว่าจะมาจากพื้นเพใด มีมาตรการป้องกัน และแก้ไขปัญหาการเหยียดเชื้อชาติ ศาสนา เพศ หรือสถานะทางเศรษฐกิจ ส่งเสริมโอกาสในการแสดงออกของกลุ่มนักเรียนที่หลากหลาย

สรุปและขอเสนอแนะ

ระดับการปฏิบัติหลักสุจริตธรรมกับระดับการกล่อมเกลາทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย อยู่ในระดับมาก และการกล่อมเกลາทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย อยู่ในระดับมาก หลักสุจริตธรรมส่งผลต่อการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการกล่อมเกลາทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ร้อยละ 46.0 ($R^2 = 0.678$) และการประยุกต์หลักสุจริตธรรมในการส่งเสริมความกล่อมเกลາทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ด้านความประพฤติชอบด้วยกาย สร้างความเชื่อมั่นเกี่ยวกับการเมืองแบบประชาธิปไตยให้กับผู้อื่นไม่กล่าวร้ายกับบุคคลที่มีความคิดเห็นแตกต่างจากตนเอง เชิญชวนผู้อื่นมามีส่วนร่วมในการใช้สิทธิ จะนำไปสู่การเมืองที่ดี เกรงกลัว ไม่กล้าทำผิดกฎระเบียบของโรงเรียนทำสิ่งที่ถูกต้องดีงามต่างกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน ด้านความประพฤติชอบด้วยวาจา การไม่กล่าวร้ายกับบุคคลที่มีความคิดเห็นแตกต่างจากตนเองพูดสร้างความเชื่อมั่นเกี่ยวกับการเมืองแบบประชาธิปไตยพูดในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม ไม่พูดส่อเสียดยุยงสร้างความแตกแยก พูดแต่คำที่สมาน และส่งเสริมความสามัคคี และด้านความประพฤติชอบด้วยใจ เป็นคนรู้จักให้อภัย ไม่พยายามปกป้องร้ายมีจิตสำนึกในคุณธรรมความดีงามแยกแยะได้ว่าสิ่งใดถูก สิ่งใดผิด ด้วยการไตร่ตรอง ใคร่ครวญ แสดงออกในอุดมการณ์ทางการเมืองของตนเองอย่างมีเหตุ และผล มีจิตสำนึกในการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 โรงเรียนควรมีนโยบายให้ความสำคัญ และประสานหน่วยงานเพื่อส่งเสริมการกล่อมเกล่าทางการเมืองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย อย่างต่อเนื่อง

1.2 โรงเรียนควรมีการส่งเสริมให้นักเรียน และประชาชนทั่วไปเข้าใจกระบวนการการพัฒนา รูปแบบการกล่อมเกล่าทางการเมืองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย

1.3 โรงเรียนควรประชาสัมพันธ์การพัฒนา รูปแบบการกล่อมเกลากาทางการเมืองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย เพื่อเป็นต้นแบบในภูมิภาคอื่น

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

2.1 ควรศึกษาการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการกล่อมเกลากาทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ในหลักอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากหลักสุจริตธรรม

2.2 ควรศึกษาความสัมพันธ์ที่ส่งเสริมการกล่อมเกลากาทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย

2.3 ควรขยายขอบเขตการวิจัยการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการกล่อมเกลากาทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย เปรียบเทียบกับโรงเรียนในจังหวัดสุโขทัย

เอกสารอ้างอิง

- เกรียงไกร ทองจิตติ. (2560). การกล่อมเกลากาทางการเมืองผ่านบทเพลงเพื่อชีวิตช่วงปี พ.ศ. 2516 – 2519. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์*. 3(2), 11–22.
- จำรัส บุตดาพงษ์. (2563). การประยุกต์ใช้หลักธรรมในพระพุทธศาสนาที่มีต่อการครองตนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร. *วารสารพุทธมคัศศุนย์วิจัยธรรมศึกษา สำนักเรียนวัดอาวภูวิสิดาราม*. 5(2), 1 – 8.
- ชาญวิทย์ เกษตรศิริ และคณะ. (2552). *ปฏิวัติ 2475*. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิ โครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.
- ณัฐพร มูลมัตย์ และคณะ. (2567). การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมการพัฒนากีฬาอาชีพของการกีฬาแห่งประเทศไทย. *วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมการบริหารคน มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. 7(1), 178–193.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย. *แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย (พ.ศ. 2566–2570)*. [ออนไลน์] <https://www.sesaoskt.go.th/action-plan/> [16 มิถุนายน 2567]
- พระครูอุดมเจติยารักษ์ และพระครูอุดมเจติยารักษ์. (2561). แนวคิด การปกครอง ประชาธิปไตย. *วารสารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยพชรบุรีปริทรรศน์*. 1(1), 39 – 41.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). (2557). *พจนานุกรมศาสนา ฉบับประมวลศัพท์*. พิมพ์ครั้งที่ 22. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหานรินทร์ สุรปัญญา (เอ็มพันธ์). (2563). การอบรมกล่อมเกลากาทางเมืองที่ส่งผลต่อพฤติกรรม ประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายอำเภอเมืองอุทัยธานีจังหวัดอุทัยธานี. *คุษณินพนธ์ปรัชญาคุษณินบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระมหาสมคิด สมปโน, และคณะ. (2565). การนำหลักสุจริตมาพัฒนาศักยภาพของนักการเมืองท้องถิ่น. *วารสารมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. 3(5), 34 – 40.

พระมานะ อภิวิฑูโน, และคณะ. (2567). การประยุกต์หลักสุจริตธรรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น ในตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี. *วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. 7(1), 123 – 124

พิชิต กันยารวรรณ และธรรมนิธย์ วราภรณ์. (2560). การกล่อมเกลากองการเมืองและวัฒนธรรมทางการเมืองที่ส่งผลต่อประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างของประเทศไทย. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี*. 8(2), 180.

ราชบัณฑิตยสภา. (2540). *พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2540*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ราชบัณฑิต.

วัฒน์ชัย ศิริญาณ และชัยรัตน์ มาสอน. (2561). การพัฒนาพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยในศตวรรษที่ 21. *รมยสาร*. 16(1), 158–162.

วิศาล ศรีมหาโว และคณะ. (2563). ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย : กรณีศึกษาเยาวชนจังหวัดสุราษฎร์ธานี. *วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี*. 3(1), 154.

ศราวุธ ปินหมัดหนี และคณะ. (2566). การกล่อมเกลากองการเมืองและแนวทางการกล่อมเกลากองการเมืองภายใต้ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของประชาชนในเขตตำบลพะวง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา. *วารสารวิชาการ การจัดการภาครัฐและเอกชน*. 5(3), 206 – 207.

ศิลปวิชญ์ น้อยสมมิตร. (2561). ประชาธิปไตยแบบสังคมไทย. *วารสารวิจัยวิชาการ*. 1(3), 115.

สมชาติ ไตรรักษา. (2558). *การประยุกต์หลักการบริหารเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาบริหารงานสาธารณสุขคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป. อ. ปยุตโต). (2565). *ธรรมานุญชีวิตพุทธจริยธรรมเพื่อชีวิตที่ดีงาม*. พิมพ์ครั้งที่ 236. กรุงเทพมหานคร : สำนักพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม.

สุชล เพ็งพันธุ์. (2562). การกล่อมเกลากองการเมืองตามหลักทศเป็องหน้า. *วารสารปัญญาปณิธาน*. 4(2), 38.

สุเมธ อัครนิลศรี. (2547). *พจนานุกรมไทย ฉบับทันสมัย*. กรุงเทพมหานคร : บริษัท เอ็ม เอ เอช พรินติ้ง จำกัด. 338.

เสาวนุช คิริมาลัยรักษ์. (2560). ศึกษาความสำคัญของสุจริต 3 ต่อการปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา. สารนิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิปัสสนาภาวนา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

Taro Yamane. (1973). *Statistics : An Introductory Analysis*, 3rd Edition. Tokyo : Aoyama Gakuin University.